

Загальнолюдські цінності є регуляторами поведінки всього людства, виступаючи найважливішими критеріями, стимулами та знаряддями пошуку шляхів взаєморозуміння, злагоди і збереження життя людей планети. [3, с. 259]

Цінності відіграють важливу роль в житті суспільства. Якщо знання відповідає на питання «Як діяти?», то цінності дають відповідь на питання «Для чого діяти?», вони є метою діяльності. Знання є лише засобом здійснення цінностей. [2, с.338]

Можна виділити такі цінності в залежності від сфери їх прояву: що виражають ціннісне ставлення людини до себе, до сім'ї, до людей, до держави, до природи, до праці. Ціннісне ставлення до себе передбачає сформованість у зростаючої особистості вміння цінувати себе як носія фізичних, духовно-душевних та соціальних сил. Воно є важливою умовою формування у дітей та учнівської молоді активної життєвої позиції. [1, с.11]

Характер ціннісного ставлення особистості до себе істотно змінюється з віком. У молодшому шкільному віці розвивається рефлексія, формується вміння оцінювати себе як предмет змін. У підлітковому віці формується прагнення до самоствердження, з'являється хворобливе переживання неспіху, зростає роль самооцінки в регуляції поведінки.

Перед тим, як обирати ефективні методи, прийоми, засоби формування та корекції у дітей ціннісного ставлення до себе, необхідно провести діагностику вже прищеплених дітям цінностей, проаналізувати, порівняти результати та зробити певні логічні висновки.

Для цього під час проходження позанавчальної практики ставив за мету дослідити рівень усвідомлення та прийняття загальнолюдських цінностей та рівень сформованості в учнів 5 класу ціннісного ставлення до себе. Для цього я використовував такі ефективні діагностики, як спостереження за встановленим планом, діагностика «П'ять моїх бажань», «Піраміда моїх цінностей», «Смітєва корзина», «Дзеркало успіху», малювання «Добро, дружба, любов, мир. Як я їх бачу?». Деякі діагностики вже мали корекційний характер для дітей. Під час безпосереднього спостереження та спілкування з дітьми, було виявлено, що багато дітей не вміють адекватно оцінювати себе (або завищена, або знижена самооцінка), так як учням важко давалися завдання типу: «Продовж речення: «Я впенений...», «Я вмію...», «Я впораюсь...». Це говорить про недостатній рівень сформованості вміння дитини оцінювати свої вчинки, можливості тощо.

Виявивши зазначені вище проблеми, провів ще ряд виховних занять, метою яких було розширення знань учнів про загальнолюдські цінності, способи їх виявлення; формування адекватної самооцінки.

Отже, на сьогоднішній день, надзвичайно важливим є питання формування особистості учня, а особливо важливим є формування цінностей, оскільки вони визначають не тільки вміння адекватно оцінювати себе, а й закладають основи правильної поведінки, моральності.

Список літератури:

1. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку : навч. посіб. / І. Д. Бех. – К. : Академвидав, 2012. – 256 с.
2. Касьян В.І. Філософія: відповіді на питання екзаменаційних білетів: навч. посіб. / В.І.Касьян. – 5-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2008. – 347с.
3. Основні орієнтири виховання учнів 1-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів України. Програма. – Тернопіль: Навальна книга – Богдан, 2009. – 80с.
4. Причепій Є.М. Філософія: підручник – 3-е вид., стер. / Причепій Є.М., Черній А.Л., Чекаль Л.А. – К.: Академвидав, 2009. – 592с.

Варнавська І.В.,

*к.пед.н., доцент кафедри професійної освіти
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»*

ОРФОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ АНАЛІЗУ ТЕРМІНІВ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ АГРОНОМІЧНОГО НАПРЯМУ

Приєднання України до Болонської декларації висуває нові вимоги до організації навчального процесу у вищих навчальних закладах. Пріоритетна увага приділяється навчальним дисциплінам, які формують світогляд, цінності культури, уміння самостійно вчитися, критично мислити, здатність до самопізнання і

самореалізації особистості. Використання української мови у професійній діяльності стає невід'ємною рисою освіченого фахівця, а навчання спілкуватися – найважливішим завданням системи освіти.

Організація навчального процесу у вищому закладі освіти з орієнтацією на модель майбутньої фахової діяльності студента – необхідна умова сучасної системи освіти, в результаті якої навчально-пізнавальна діяльність має переходити в професійну з відповідною зміною мети, потреб, дій і засобів.

Оскільки на агрономічному факультеті ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» мова і мовлення стають предметом фахового вивчення, то усвідомлення засобів мови – важливий чинник формування мовленнєвої діяльності як провідної. Якісна лінгвістична підготовка є вивагом професійної майстерності майбутнього спеціаліста аграрного сектору. Вона передбачає засвоєння системи мовних теоретичних знань і оволодіння мовленнєвими вміннями і навичками. Аджге, високоякісне мовлення забезпечує ефективність процесу передачі знань, обміну інформацією, сприяє вдосконаленню пізнавально-практичної діяльності, регулює взаємовідносини. Професійні досягнення поставленої мети фахівця агрономічного напрямку має відбуватися лише за умов глибокого осмислення питань мовознавчої теорії, усвідомлення зв'язку одного явища з іншим, володіння системою мови й законами її функціонування.

Необхідність потужних знань, умінь і навичок з орфографії вмотивована специфічними пізнавальними, комунікативними, соціальними та іншими потребами особистості, що дає можливість свідомо і вільно володіти українською мовою як засобом спілкування і пізнання дійсності.

Специфіка формування орфографічної грамотності студентів агрономічного факультету визначається об'єктивними факторами (специфіка навчального матеріалу) і індивідуальними особливостями студента (сформованість у нього певних навчальних умінь, рівень інтелектуального і психічного розвитку тощо). Таким чином, навчання орфографії є одним із найважливіших і найскладніших питань фахової підготовки.

Визначальними в писемному мовленні є орфографічні норми, які стали, загальнообов'язкові, а тому їх повинні дотримуватися всі громадяни України. Тому розбіжності в передачі орфограм ускладнюють сприйняття написаного. Важливе значення грамотного письма полягає в тому, що людина, яка володіє правописними навичками, простіше складає діловий документ (резюме, розписку, довідку, заяву, звіт, постанову, протокол, резолюцію, наказ і т. ін.), підготує фрагменти наукового стилю (лекцію, доповідь чи промову, презентацію), без труднощів готує необхідні нотатки чи витяги з прочитаного, тези або ж конспект прослуханого.

Тому проблема формування орфографічних навичок має соціальний характер і потребує постійної й посиленої уваги. Питання орфографічної культури набуло особливої актуальності в наш час, особливо, коли відбуваються деякі зміни у написанні слів, з'являється нова редакція правопису.

Теорії і практиці навчання орфографії української мови приділили увагу науковці-методисти (О.М.Біляєв, М.С.Вашуленко, Г.О.Козачук, І.П.Ющук, О.В.Караман, та інші), у працях науковців обґрунтовано оцінили принципи диференційованого підходу до засвоєння орфограм з різною лінгвістичною характеристикою і з урахуванням створення адекватних умов для формування в учнів відповідних орфографічних навичок. І тому, вирішального значення в цьому процесі набув правильний розподіл співвідношень в організації навчальної роботи з метою оволодіння уміннями й навичками.

Майбутні фахівці напрямку агрономія повинні знати основні лінгвістичні засади української мови і дотримуватися їх у процесі своєї професійної діяльності. Орфографія української мови формується з виникненням звукового письма і визначається як система загальноприйнятих правил про способи передавання мовлення на письмі.

Написання, в яких є можливість допустити помилку, називають практичними орфограмами, а написання, в яких немає такої можливості, — теоретичними орфограмами. Розрізняють літерні і нелітерні орфограми. Літерними орфограмами є написання, які полягають у виборі з кількох варіантів однієї літери. Нелітерними орфограмами є написання, які передбачають вибір з кількох варіантів правильного написання слова (разом, окремо, через дефіс), з'ясування місця перенесення слова з рядка в рядок.

Орфограми можуть бути пов'язані з вибором букви на позначення звука в слабкій позиції (молотьба, бо молотити, кігті, бо кіготь); вибором написання разом, окремо чи через дефіс (по-справжньому – по справжньому); вибором великої чи малої літери (Місяць – місяць); передачею українською мовою запозичених слів (аудиторія – авдиторія); скороченням слова (прийм., прикм. і присл., а не пр.). Орфографічні помилки допускаються також внаслідок сплутування фонемного складу як абсолютно тотожних з функціонального і значеннєвого погляду морфем, варіанти яких зумовлюються певною

позицією (корм-ов-ий, титан-ічн -ий, агро-промисл-ов-ий, академ-ічн-ий), так і відмінних з функціонального і значеннєвого погляду морфем (нескінченний – нескінчений; неоцінений – оцінений). У наведених прикладах орфограмами є и–і, н–нн у суфіксах. Наведемо зразок прикладів правопису термінів у наукових текстах агрономічного спрямування:

- апостроф: бур'ян, бур'янова флора агрофітоценозів, бар'єр смисловий, запам'ятовування, кар'єра, самооб'єктивність, артезіанські колодязів кар'єри, суб'єктивність, об'єкти екологічних досліджень;

- знак м'якшення: бульбочкові бактерії, альтруїзм, ріст бульб, гальмування, діяльність внутрішня, земельна реформа;

- буквосполучення –ьо, йо: регульовані людиною агрофітоценози, гірчиця польова, дослідження польове, змінна контрольована, кольоровий, рослини льону, серйозний, скрупульозний;

- написання подвоєння і подовження: забруднення і плондрування лісів, стан довкілля, культивування рослин, посилення антропогенного тиску, окультурення рослин і одомашнення тварин, насадження і утіття, насіннева продуктивність, ущільнення поля;

- написання складних іменників, прикметників: природодослідник, біоценотичний добір, компонент антропогеоценозів, агроландшафт, азотофіксувальні мікроорганізми, взаємовідносини організмів, сільськогосподарські культури, долинно-яружно-балкові місцевості, різнотравно-типчаково-ковилловий степ, Центральнокримська з вододільно-рівнинними і долинно-сухорічними місцевость, сильноедифікаторні культури, ціанобактерії-азотфіксатори, лучні та слабкокислі дернові і дерново-підзолисті ґрунти, машино-тракторні агрегати, природоохоронні фонди.

Проведене дослідження підтвердило правомірність обґрунтування орфографічного аспекту характеристики термінів у фаховій підготовці студентів агрономічного напрямку.

Література

1. Агроекологія: навч.посіб. / О.Ф.Смаглій, А.Т.Кардашов, П.В.Литвак та ін. Київ: Вища освіта, 2006. 671 с.
2. Сучасна українська літературна мова: підручник / М.Плющ, С.Безвенко, Н.Грипас та ін. Київ: Вища школа, 2000. 325 с.
3. Януш Я.В. Основні правила українського правопису: навч.посіб. Київ: КНЕУ, 2000. 68 с.

Галицька О.І.,

магістрантка кафедри інформатики,

Морквян І.В.,

к.п.н., ст. викладач кафедри інформатики,

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

ВИЗНАЧЕННЯ СТРУКТУРИ ТА ВИМОГ ДО ЕЛЕКТРОННИХ ТЕМАТИЧНИХ СЛОВНИКІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

З огляду на основні положення реформування сучасної середньої освіти при підготовці майбутніх учителів до здійснення професійної діяльності необхідно приділяти увагу формуванню в них таких ключових компетентностей, як: інформаційно-цифрова, спілкування державною або іноземними мовами, уміння вчитися впродовж життя тощо. Цьому сприяє використання на заняттях із студентами електронних освітніх ресурсів, серед яких чільне місце займають електронні підручники, практикуми, робочі зошити, словники та інші дидактичні демонстраційні матеріали. Організовувати ефективну роботу учнівської молоді з цими матеріалами викладачі можуть завдяки застосуванню в освітньому процесі різних мобільних пристроїв.

Дослідженню сутнісних характеристик технології мобільного навчання, можливостей практичного використання на заняттях із іноземної мови планшетів або смартфонів присвячено праці Я. Брухаль, О. Білик, К. Капранчикова, Я. Мокрій, Т. Спільняк, та ін.